

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-ter 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy óra 1 „ 50

A világháború hírei:

Höfer jelentése

Budapest, március 17.

Orosz Lengyelországi arcvonalon Sulejovtól keletre és Lupusno mellett visszautasítottuk erősebb ellenséges gyalogságnak állásaink ellen intézett támadásait Épp úgy meghiúsult Gorlice vidékén az oroszok több éjjeli támadása. Ezen támadások kivédése alkalmával tüzerőségünk az ellenséget egészen közletről oldalbafogta és igen súlyos veszteségeket okozott. Kárpátokban tegnap az arcvonal legnagyobb részén csupán ágyuharc folyt. Uzsoki szorosától északra fekvő állásainkban, tolgó hó tizennegyedik események után aránylagos nyugalom volt. Ellenség ezen nap harcaiban súlyos veszteségeket szenvedett. Első vonalbeli orosz osztagokból két zászlóalj megsemmisült. Tizenegy tisztet és hatszáz főnyi legénységet elfogtunk és három gépfegyvert zsákmányoltunk. Wyskowitzól északnyugatra fekvő vidéken osztagaink elfoglaltak egy magaslatot. Háromszáznyolcvan embert foglyul ejtettek és ismételt orosz ellentámadásokkal szemben is megtartották kivívott állásainkat. Dnyesztvertől délre a csata tovább tart. Erős orosz csapatok Ottyinától keletre fekvő magaslatokon Kolomea irányában megkísérelt áttörése több napig tartó elkeseredett harcokban az ellenségnek nagy veszteségei mellett visszavertük. Újabb erősítések érkezése után tegnap az ellenség ezen a magaslaton megint előrenyomult. Délután folyamán sűrű tömegekben háromszor támadta meg ottan erőinket és ismét súlyos veszteségeket szenvedett. Danki lovassági tábornok nevét viselő ötvenhárom számú gyalogezred ellenséges tulerőnek ismételt rohamával szemben hősiessé helyt állott Minden támadást véresen visszavertünk.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Uzsoknál véresen összeomlott az orosz támadás

Uzsoktól északra heves harcok voltak, amelyek eredményeképpen a támadásokkal napok óta kísérletező ellenséget teljesen megvertük, széjjel szortuk és számos foglyot ejtettünk. Az uszok-turkai műttől jobbra és balra az utóbbi napokban csaknem szakadatlanul szóltak az ágyuk. Az oroszok, akik a környező hegymagaslatokon kitűnően megerősítették magukat, napról-napra éjszakáról-éjszakára intéztek támadásokat állásaink ellen. Az volt a céljuk, hogy meghiúsítsák a cisna-baligrodí műt mentén sikeresen operáló csapataink tovább haladását. Szándékuk végrehajtása céljából tegnap délelőtt nagy erővel támadták meg uszoki frontunk centrumát. Nagy erővel végrehajtott támadásuknak sikerült állásaink közelébe jutni. Legelső védővonalunk tövében elásták magukat és ezt a pozíciójukat néhány órán keresztül sikeresen is tartották. A délután folyamán csapataink meglepetésszerűen kirohantak sáncaikból és az ellenséget nemcsak kiűzték ezekből az állásokból, de az egész vonalon visszavonulásra kényszerítették. Az ebben az ütközetben ejtett foglyokat már ma este behozták Ungvára, ahonnan öt napi megfigyelés után tovább szállítják őket az ország belsejébe. Az elfogott oroszok a 252. 256. és 258. számú orosz gyalogezreddekből valók. Azt állítják, hogy a Pzemysl környezeti hadseregéből hozták őket néhány nappal ezelőtt Uzsok alá.

Döntő csata Prasznyisz és Osztrolenka között

Genf, márc. 17.

A párisi „Le Journal”-nak Varsóból a következőket táviratozzák arról a kifejlődőben levő hatalmas csatáról, amely Prasznyisz és Osztrolenka között megindult: A jelekből következtetve a német hadvezetés nagy haderőket von össze a Visztula és a Nyemen között párhuzamosan a kelet-poroszországi határról. Hasonló csapatmozdulatok mennek végbe a Kalvaria-Suvalki-Augosztow-vonalon egészen a Sonja-Prasznyisz-Mlava-Visztula vonaláig.

Ossowice ágyuzása tovább tart. Egyetlen egy nap alatt, nevezetesen március 8-ikától 9-ikéig a németek kétszáz ágyulövést tettek Ossowicere. Március 11-én az ágyuzás észrevehetően esökkent és az ellenség nagy erőfeszítést tett, hogy a vár előretolt hadállásainak védőcsapatát az erőd mögé szorítsa vissza.

Kétségtelen, hogy a németek nagy energiát fejtenek ki és jelentékeny áldozatok árán sem tágítanak attól, hogy nehéz ágyúikat Ossowice ellen felvonulassák.

Ez idő szerint minden érdeklődés arra a küzdelemre irányul, amely a magaslatoktól körülvett centrumban és Prasznyisz környékén fejlődött ki. Ezenkívül a porosz határ felé vezető vonalon is tekintélyes haderőket csoportosítottak a németek. Nagy német haderők ereszkednek le a Mlavától, Koziele irányából és az Oryca meg az Amulew folyók völgyéből, ami mind arra vall, hogy Prasznyisz és Osztrolenka között döntő csata lesz.

Harcok Bukovinában

Csernovic, március 17.

Az időjárás megenyhülésével Stanislautól délre és délkeletre új harcok indultak meg tegnap, melyek ma ránk nézve kedvezően alakultak.

Amint tegnap jelentettük, az oroszok támadást kíséreltek meg a csernovicéi híd ellen eredménytelenül. Ma sokkal erőteljesebbül megismétlődött a támadás, amely azonban a legteljesebb kudarcra hűsült meg ágyúink pusztító tüze előtt. Az ágyuharcban két orosz ágyú megsemmisült, azonkívül emberekben is súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség.

Sikertelen orosz támadások

Ungvár, március 17.

Elfoglalt támaszpontjainkat biztosan tartjuk, Lupkov és Uzsok között az oroszok rendes éjszakai próbálkozásukat megismétlik. Támadásaik erős állásainkon és tüzerőségi tüzünkben meghiúsulnak. Az oroszok rendkívül megerősítették pozícióikat, rengeteg gépfegyvert halmoznak föl és nehéz ütegekkel védik a turkai műutat.

Szanitéceink igen sok kutyát visznek magukkal, amelyek a hóba süppedt, különben felkutathatatlan sebesültek felderítésénél kiválóan beválnak.

Sikereink Nyugat-Galiciában és Dél-Lengyelországban

Zürich, márc. 17.

A „Neue Züricher Zeitung” haditudósítója jelenti lapjának: Mialatt a kárpáti fronton tombol az oroszok főakciója, az időjárás és az utak okozta nehézségek dacára, amelyek csak nehezítik, de meg nem akasztják az operációkat, Nyugat-Galiciában, a Dunajec és Orosz-Lengyelországban a Pilicától keletre, valamint a Nidától nyugatra hosszabb időn át csaknem teljes nyugalom volt.

Három hónapi szünet után itt most élénkebb tevékenység van folyamatban. Az oroszok valószínűleg demonstratív célból rendezett támadásai rendkívül erős gyalogsági harcokat eredményeztek. Az akció az oroszok visszaverésével végződött és egyes helyeken sikerült az ellenségtől előretolt állásukat elfoglalni. Ezek az előretolt állások alig száz lépésnyire fekvettek az osztrák és magyar lövészárkoktól, úgy hogy a szövetséges csapatok számára pompásan használhatók.

Nagy sikerünk az Opor-völgyben

Csapatunk tegnap a javorniki szoroson túl Stryj felé nyíló Opor-völgyben rendkívül jelentős sikert vívtak ki. A harc itt néhány nap előtt indult meg nagy hevességgel és az orosz támadások teljes és tökéletes visszaverésével véglegesen elintéztnek tekinthető. A kárpáti arcvonalon is teljesen kielégítő a helyzet. Itt változatlan hevességgel folyik a harc. Délkelet-Galiciában nemcsak visszavertük az orosz támadásokat, hanem néhány sikeres ellen-támadást is intéztünk ellenük. Nyugat-Galiciában és orosz-lengyelországi fronton nincs ujság.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 18. Csütörtök. Róm. kath. Jer. Cir. Protestáns Jer. Cir. Görög orosz márc. 5. Konon. Nap kel 6 óra 11 percekor, nyugszik 6 óra 07 percekor.

Időjárás. Változékony, szeles, hűvös idő várható, még sok helyütt esapadékkal. Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt esapadék. Déli hőmérséklet: 10-2 Celsius.

— **A földműves katonák szabadságolása.** Félhivatalosan jelentik: A honvédelmi miniszternek e hó hatodikán a katonáknak a tavaszi vetési és szőlőművelési munkák végzésére való szabadságolása tárgyában kiadott rendelete úgy intézkedett, hogy e szabadságolások a budapesti, pozsonyi és temesvári hadtestparancsnokságok területén március 10-én, a kassai és nagyszombati hadtestparancsnokság területén pedig március 20-án illetve az északi és hegyvidéki vármegyék területén két héttel később kezdődjenek. Ezt a rendelkezést a kormány az időközben teliesre fordult időjáráshoz képest megváltoztatta, úgy, hogy a szabadságolások akkor kezdődjenek, mikor az időjárás a tavaszi munkák megindítását lehetővé teszi a szabadságolt munkáskatonák alkalmazását gyakorlatilag szükségessé teszi. Az új határnapot a kormány külön fogja a helyi hatóságokkal közölni. Különösen fontos ez azoknak a községeknek és földbirtokosoknak szempontjából, akik a szóban levő rendelet szerint 20 emberből álló katonai munkáscsoport kirendelését kérhetik 14 napi időtartamra, a községi (városi) előjárás által látalmazott s a járási hatóság útján a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett kérvényben. A szabadságolás megállapított időtartamából még semmi sem telt le s az érdekelteknek módjukban áll, hogy a katonai munkáscsoportok kirendelése iránti lépéseket megtehesék.

— **Fekbér a postacsomagokért.** A hivatalos lap ma közli a kereskedelmi miniszter rendeletét, melyben kimondja, hogy a postán érkezett, de a címzett fél hibájából idejében át nem vett csomagok után a jövőben fekbér jár. A rendeletnek kiadását az a körülmény tette szükségessé, hogy a közönség egy része rendszeresen nem vette át csomagjait, hanem a postahivatal helyiségeit ingyeneraktárnak használta. Ez az állapot most, amikor a postai forgalom amugy is megnövekedett, teljesen tarthatatlanná vált. A miniszter a fekbért naponként és esomagonként öt fillérben állapította meg. Arra a napra, melyen a csomag a rendeltetési postahivatalokhoz megérkezett és a következő két napra, poste restante csomagoknál az első hét napra nem számítanak fekbért.

— **A vetőmagszállítás gyorsítása.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a vetőmagvak gyors és akadálytalan szállítása tárgyában, hogy a tavaszi vetés, veteményezés akadálytalan elvégzése biztosított legyen. E rendelet végrehajtása gyanánt a magyar kir. államvasutak igazgatósága rendeletileg intézkedett a következők: Az egész és fél kocsiakománnyu, valamint a háromezer kilogramm kihasználással állomási kocsikban továbbított vetőmagküldemények azokon a vonatokon, ahol gyorsítottvonatok is közlekednek, azzal a legelső katonai vonattal továbbítassanak, a mely katonavonathoz a kocsit, vagy a kocsik hozzáadhatók. — Szállítási sorrend tekintetében a vetőmagküldemények minden más teheráru mellett megelőznek és egy sorba helyezendők a gyorsútvonalak és élelmiszerekkel.

— **Tilos a vöröskereszt jelvények ipari alkalmazása.** A kereskedelemügyi miniszternek tudomására jutott, hogy egyes kereskedők különféle ipareikket hoznak forgalomba a vöröskereszt jelvényével ellátva, és ezeknek kelendőségét azzal akarják fokozni, hogy az eladási ár bizonyos hányada a vöröskereszt javára fordítottatik. A miniszter értesíti a másodfokú iparhatóságokat, hogy a Vöröskereszt Egylet nem kívánja jövedelmeinek szaporítására ezt az utat igénybe venni. A Vöröskereszt Egylet sem eddig nem adott, sem ezután nem fog adni oly engedélyeket, amelyek az ipareikkek készítőit annak a hirdetésére jogosítanák föl, hogy az illető cikk eladási árából bizonyos százalék a Vöröskereszt Egylet pénztárát illeti. Azoknak az ipareikkeknek forgalomba hozatala egyébként, melyeken az eladási ár bizonyos százalékának a Vöröskereszt javára vajó átutalásra történik hivatkozás, a törvény alapján is megakadályozható.

— **Hamis kétkoronás bankjegyek.** Megállapították, hogy hamis kétkoronás bankjegyek vannak forgalomban. A hamisítványok, amelyek első pillanatban sikerültek nek látszanak, nagyon hibásak. Így a baloldalon lent, ahol a bankjegy értéke a különböző nemzetiségű nyelveken van feltüntetve,

az alulról számított harmadik sorban Dvuc Krone áll Dvije Krone helyett, továbbá oldalt a magyar szövegnek a Buda szó után hiányzik a kötőjel, a kormányzó szóban az á betűn nincsen ékezet. A hamisítványok a német szövegben 1914. augusztus hó 1-ről, a magyar szövegben pedig 1914. augusztus hó 5-ről vannak keltezve. Ilyen módon a hamisítványok könnyen fölismerhetők.

— **Gépész és gépkezelő népfelkelők szabadságolása.** A földművelésügyi miniszter rendelete alapján közöljük, hogy azon népfelkelő gépész és gépkezelőket, kik a mezőgazdasági munkálatoknál, ipari műhelyekben kiviteles és sürgős esetekben nélkülözhetetlenek, a katonai parancsnokságok szabadságolni fogják.

— **A katonaugyosztály felhívása.** Felhívja a katonaugyosztály az 1874. és 1875. évben született Makón tartózkodó, még ezideig be nem vonult, vagy szabadságolt A) alosztályú népfelkelőket, akik katonák voltak, — hogy 1915. március 19-én délelőtt 10 óráig az ügyosztálynál okvetlen jelentkezzenek, behívójuk átvétele végett.

— **A háboru hiénái a községekben.** A felsőbb hatóságoknak tudomására jutott, hogy egyes kufárok bejárják a falvakat és a hiszékeny népeknek elmondják, hogy a lakosság párnáit, dunyháit a katonaság részére rekvirálni fogják s ezért fizetnek a tulajdonosoknak kilónként 1 koronát, de az esetben, ha a lakosság ágy-neműit az ő részükre adja el, ők fizetnek érte kilónként 1 korona 50 fillért. Felhívatik a lakosság, hogy az esetben, ha valakinél ezen esaló kufárok közül valamelyik megjelenne, azt haladéktalanul adják a hatóság kezébe, hogy az illető méltó büntetését elvegye.

— **Anyakönyvi hírek. Elhaltak:** Sárkány Minály 85 éves. Petrovics Krisztina 2 hónapos Patics Iván 65 éves. Bakó Sándor 8 éves korában.

— **Kinek jár segély?** Lapunk egyik előző számában már részletesen írtunk arról, hogy kinek jár a hadisegély a háboru tartama alatt és ugyanakkor jeleztük azt is, hogy a kellő tájékozást nyújtó „Kinek jár segély” című könyvecske 20 fillérért lapunk kiadóhivatalában kapható. E füzetekből most érkezett meg kiadóhivatalunkba a második megrendelés és a mai naptól kezdve kapható.

— **Felhívás.** Tisztelettel közöljük a n. é. közönséggel, hogy nagy nehézség után sikerült korlátozott mennyiségben villamos világítási szerelési anyagot beszerezniünk. Mivel újabb mennyiség beszerzése a nyers rézanyagnak hadicélokra való biztosítása miatt nem valószínű, ez uton is bátorodunk a n. é. közönség szives figyelmét felhívni arra, hogy a villamos világítás bevezetését előjegyzés útján a maga számára biztosítani sziveskedjen, mert szereléseket, ameddig készletünk tart a jelentkezés sorrendjében fogjuk elkészíteni. Ez alkalommal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a legújabbban életbe léptetett igen

előnyös általány rendszerünkre. Terveket, költségvetéseket díjtalanul készítünk s a szükséges felvilágosítással készségesen szolgálunk. Jelentkezni távbeszélő posta útján vagy személyesen is lehet a Liget-utca 3. szám alatti irodánkban. Telefon szám 34. Tisztelettel: Makói Villamos Telep.

Elgázolta a vasut

Szerencsétlenség a makói vasúti állomáson

Vérfagyasztó látványban volt ma délután részük azoknak, kik délután három óra tájban a vasútnál voltak. Egy öreg embert, ki a sínek között járt, a vonat elgázolt és mindkét lábát tőből lemetszette.

Maga a szomorú eset a következő:

Kozák Imre 75 éves napszamos a szentlőrinci szőlőkből talicskán egy fatöngöt szállított hazafele. Az öreg ember az állomással szemben a jégveremnél, hol éppen a tilalomfa van, jött keresztül a síneken.

A vasúti munkások éppen kocsikat toltak és a kocsik közül kettőt szabadon löktek, melyek elég gyorsan futottak, miközben a talicskával bajlódó embert, ki öreg koránál fogva se nem látott, se nem hallott jól, elütötték és mindkét lábát tőben elvágták.

A súlyosan megsérült öreg embert a kórházba szállították, de életben maradásához nincs semmi remény.

Március 15-iki buzdítás

Rónay Jenő ünnepi beszéde

A szomszédos Kiszombor község polgárai lélekemelő ünnepélyt tartottak március 15-én, melyen Rónay Jenő tartotta az ünnepi beszédet.

A beszéd tulajdonképpen buzdítás a mai háborus időben és azt nekünk Rónay Jenő közlés végett átengedte, miért is azt alább közöljük:

Igen tisztelt ünnepi közönség!

Március 15-ike, a magyar szabadság életre kelésének, magasztos emlékűnnep, a lepergett 67 év alatt soha sem volt olyan nagy jelentőségű, mint éppen mostan, mikor a 48-iki szabadság harcának sorsát eldöntő északi őriásnak, emberi jogokat agyon nyomó ölelő karjától, fiaiknak milliói igyekeznek Kárpátok övezte édes hazánkat megmenteni.

Közismert dolog, hogy az ellenünk támadt orosz birodalom egymagában nagyobb, mint egész Európa és majdnem tiszter olyan nagy, mint mi és a háboruban hű szövetsége-

Szalonnát vásárol Iritz Miksa

sünk, a német birodalom, valamint a velünk harcoló Törökország együtt véve.

Elképzelhető tehát, hogy milyen emberföltött munkát kell az óriással küzdő katonáinknak végezni, ha tudjuk, hogy minden szál emberünkkel szemben 10 ellenséges fegyveres férfi áll.

És nekünk mégis győznünk kell, de győzni is fogunk, mert szabadságunkért harcolunk és mert velünk van az Isten és az igazság. Már eddig is csuda számba mehet, hogy össze nem roppanánk, sőt hogy fegyvereink elvitázhatatlan eredményeket értek el ott, hol halál megvetéssel harcolnak hős fiaink.

Ha velünk volt eddig velünk lesz ezután is hazánk védszentjének a boldogságos szűz anyánk oltalma, mert e harcban megérdemeljük.

A harc általános, ki veszi belőle részét e hazának minden fia osztály és feleleteti különbség nélkül, ott vannak a fegyver és ágyuk legmértesebb tüzeiben: állják helyüket hőies vilátszeggel e szent földnek egyes ajku szülőit: küzdenek, mint oroszoknak a magyar, német, szerb, román, horvát, bolgár és lot anyanyelvvel beszéző testvéreink, ott vannak a gazdagok, a szegények, az ur és paraszt egyaránt.

Téves volna tehát e harcot osztály harcának nevezni, ez egy küzdelem, melyet egyenlően vívunk meg mindannyian, a magyar szabadságért, a magyar alkotmányért, azért a szent rögrért, melyet ezer éven keresztül apáink vére öntözött.

Nincsen család széles ez országban melynek valamelyik hozzátartozója ott ne lenne, hol a nemzet legdrágább kincsét védelmezik és még is, mikor a lapoknak háborus híreit olvassuk, nem az jut egyikünknek sem először eszébe, hogy kedveltjéről kapjon értesítést, hanem az köti le érdeklődésünket, hogy a népek harcában mi mentünk-e egy lépést előre vagy az északi kényunak zsoldosai szorítottak e tulnyomó számmal vissza?

A népek ádáz tusája ez, mely a harcmezőre hivatottól a halált megvelő bátorságot kívánja, de amelyet azért nem ék maguk vívni meg egyedül, hanem amelyben ki kell venni részünket nekünk is, kiket végzetünk az édes otthon udvarához köti.

Nélkülünk, a mi tevékenységünk nélkül, tisztelt ünnepi község, hasztalanul véreznék el kedvelt fiaink az emberek nagy mérsárszékén, mert ha mi nem szolgáltatjuk az eredményes harc megvívásához szükséges eszközöket, ha nem tudjuk nyújtani a küzdő férfiak testi erősségének, egészségének és nyugalmának fenntartásához meghívánt tényezőket, akkor ellankad a hazájáért halni kész gyermekünknek védő karja és tehetetlenül esik áldozatul az ellenség fanatikus gyilkoló dühének.

Az első és legfontosabb feladatot állam hatóságunk a hadisegély nyújtásával oldotta meg. A hadbavonult honfiunk nem kell hátrahagyott családjáért aggódnia. Az állam gondoskodott, hogy a kenyérkeresőtől megfosztott család éhséget és nyomort ne szenvedjen a téli időnek, kereset nélküli napjaiban. Most kö-

vetkezik azután a mi kötelességünk, nekünk itthonmaradottaknak kell most a békés munka porondjára lépünk. De hát a mi segítségünk nem nehéz feladat, a mi közreműködésünk áldozatokkal nem jár, nekünk csak felednünk kell a magyarok ősi átkát a visszavonást, a bizalmatlanságot és el kell végeznünk ide haza azt a munkát is, melyet véreink munkás keze, a haza védelmében, fegyvert forgatva, reánk hagyott.

A magyarok irgalmas Istene azért adta Kunság mezejét és Tokaj szőlő hegyét kiválasztott népének, a magyarnak, hogy szorgos kézi munkájának bőven láthassa gyümölcseit. Ez az áldott föld, melyet ma még hazánknak nevezhetünk, dusan fizet megfelelő gondozásáért és ha mi, tisztelt ünnepi község, teljesítjük a nehéz napokban, a mieink iránt is tartozó kötelességünket, akkor a boldogságos Szűz közbenjárására bizonyosan bőven megterem. Magyar hazánknak véreln annyiszor áztatott rónáin az, amivel hadbavonult fiainkat nehéz feladatoknak teljesítése közben támogathatjuk.

A miket itt elmondtam, azok nem pusztá szölamok, hanem szent igazságok, melyeket a gondos állam hatalom is ismer és melynek tudatában kötelességszerűleg gondoskodik arról, hogy megtegye a megpróbáltatásnak nehéz napjaiban, mindenki hazafias kötelességet, éppen úgy — miként a dolgos munkás kéznek el kellett dobni az ást, kapát és kaszát és késte kellett vennie a hazát védő fegyvert, éppen úgy fel kell venni annak, ki idehaza maradt az elhagyott gazdasági szerszámot, meg kell fognia az eke szarvát, ha jöndulából nem teszi, meg kell fognia a kényszer hatása alatt, mert egyesek tévhitének, a haza szent földjét szabadságunkat áldozatul dobni nem szabad.

Vagy a harcmezőn ellenséget üzve, vagy itthon békés munkával, de egyik vagy másik módon mindenkinek részt kell venni a nehéz idők nagy munkájában. Erre a részvételre mindenki szorítottani fog, kényszer eszközökkel a férfi, a segély megvonása útján a nő. És ez helyes így, mert hárdom, mivel vagyunk mi jobbak, mint testvéreink, kik a tél fagyában az ellenség gyilkos tüzeinek kitéve, egyebet sem várnak tőlünk, mint mindennapi eleségüket. Azok a derék férfiak hitem szerint szívesebben végeznék ide haza a békés munkát és őket nem kellene szorítani, hogy élelmükről gondoskodjanak, ha mi állanánk az ő helyükön.

De hát az én magyaros eszem nem hihet a kényszer szükségében, mert miként ő, hadba hívott véreink fölvirágozva, énekszóval mentek oda, hol a kaszás embernek van bő aratásra, úgy fognak menni az itthonmaradottak, kényszer nélkül is arra a munkára, mely a hadsereg élelmészéi biztosítani hivatott, de mely nekik is életet ad.

És ha még is akadtak tévelygők, azokra sujtson le az igazság keze, mert kímélő nem érdemelnek és az, aki nem akar békés munkával részt venni a magyar szabadság védelmében, az menjen oda többi fiaink közé és teljesítse védő kötelességét fegyverrel kezében, mert nem ki-vánhatja egyikünk sem, hogy here-

módjára összetett kézzel néhesse testvéreinek vészteljes ádáz tusáját.

Az élelmiszerek árának rohamos emelkedése szolgáltat bizonyosságot arról, hogy a tavalyi gyöngye termés után fogytán vagyunk azoknak a test táplálására szolgáló élelmiszereknek, amelyekre katonáinknak elkerülhetlen szükségük van.

Az állam hatalom azért telte reá kezét a gabonaneműekre és azért foglalta le mindenhol a fölőseget. Személyenkint és havonként 9 klg. búzát és 9 klg. kukoricát hagyott meg a tulajdonos kezén. Ma ennél többet a miniszterek, a dús gazdag bankárok, a nagy és kis kis birtokosok, a gazdasági cselédek, napszámosok és munkások sem kapnak. Az élelmészé tekintetében egyenlők vagyunk mindannyan és a mi marad felesleg, azt derék katonáink kapják.

Számítások szerint ilyen módon kibírjuk az ujig és akkorára talán majd meg is szűnik a fegyver dörögés, elhallgatnak az ágyuk és visszatérhetnek véreink maguk is a békés munkához. Mondom talán, mert azt hiszem, hogy ellenségeink még ilyen szűres garázdálkodás mellett sem bírják az ujat megvárni.

Hogy mit hoz nekünk az ideai gazdasági esztendő, azt persze előre nem tudhatjuk, de legyünk bizalommal az Isteni gondviseléshez, mely szerellett magyar népét 1000 éven át nem hagyta el soha. Egy bizonyos, ha nem vetünk, aratni sem fogunk, ha nem műveljük szántóinkat, nem várhatjuk Isten áldását.

Föl tehát barátaim, legyünk méltók a magyar névhez, legyünk méltók fiaink, testvéreinkhez, kik jó kedvvel és Istenbe vetett bizalommal ugrálnak ki lövészárkaikból és szuronyrohammal üzik maguk előtt a néha tiszteres ellenséget, hogy le ne tapodja Magyarország áldott földjét, legyünk méltók önmagunkhoz és ne várjuk be az államhatalom kényszerítést, hanem végezzük el jó kedvvel, a teljesített kötelességnek jól eső tudatával a reánk háruló nagy, de hálás munkát. Ne maradjon Magyarországon egy talpalatnyi föld se parlagon, segítsen egyik a másikon, legyen a munkás öntudatos és kész a hiányzó munkaerő dolgát is elvégezni, legyen a munkaadó méltányos és a rendkívüli körülményekkel számot vető és akkor menni fog a dolog úgy mint azt az állam és a küzdő hadsereg érdeke meg kívánja és nem fog elmaradni a Magyarok Istenének bőséges áldása sem.

Az pedig kedves barátaim, aki a békés munkából részét kivenni nem akarja, kinek szívében a bizalmatlanság és önzés mélyebb gyökereket vert, sem hogy a józan ész azt kitépni bírja, az ne várja be, hogy a haza védelmi munkájában való részvételre kényszer útján szorítottassék, hanem jelentkezék önként, hogy a megagadott békés munka helyett védelmünk fegyveres munkájához oszthatassék be, mert vagy az egyik, vagy a másik módon részt kell venni mindenikünknek hazánk védelmében.

Tudtommal intézkedés van téve, hogy e hónap végéig mindenki igazolja a gazdasági munkára történő szerződését és azok, kik a gazdasági munkára nem vállalkoztak, össze fog ak iratni és szükség esetén ezek

küldetnek ki a harcra a munkás csapatokhoz, vagy lövezetőknek, de sőt velük fognak fölvaltani azok, kik hasonló minőségben már otthon vannak, de hajlandók hazajönni a békés munkára.

De hát miderre ne legyen szükség, lopózzék szívünkbe Petőfy szava „Talpra magyar hi a haza.”

Pihenni most nincs időnk, lustálkodni a nehéz napokban senkinek sem szabad. De nem is fog a munkától huzódzkodni senki sem, mert nem engedjük és nem, mert bizony reményem nem is akar senki, hiszen magyarok vagyunk teli szívvel, teli lélekkel és haza szeretettel, már pedig ha valaha úgy most bir igaz értékkel koszorús lantosunknak szava: „Romlott szív és romlott elme, kit hazája hő szerelme, szép tettekre nem hevít.”

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(837)

97. fejezet.

Kijátstva.

Oly messzire kell mennünk, ahová Szappanos keze nem egyhamar ér! Csak egy hárommilliónyi lakossággal bíró városban, mint London, érezhetjük magunkat teljes biztonságban. És meg vagyok győződve, hogy édes atyád oda is szívesen utánad jön.

Tekla szinte ujjongott örömben.

— En is nagyon örülök! mondá Korbay. Végre is, ha már becsületes ember lettem a te kedvedért, akkor legalább legyen együtt az egész család!

— Oh, Arthur! kiáltott fel Tekla egész elérzékenyülve. Ki sem mondhatom, mily boldog vagyok.

— Oh, csak várj még egy kicsit kedvesem! mondá Korbay. Egy nagy nehézség még hátra van.

— Mi lenne az? kérdé Tekla szinte ijedten.

Korbay kételkedő mozdulatot lett kezével:

— Ki tudja, vajjon atyád megbocsát-e neked és nekem?

— Ez igaz! mondá Tekla elszontyolodva, erre nem is gondoltam. De mindegy! tette hozzá gyorsan. Azért mégis meg kell kíséreni.

— Gondold meg, hogy atyád nyakas vén katona!

— De apa is! válaszolt Tekla. Meg vagyok győződve, hogy az első pillanatban szokása szerint feltortyan, milliom bombát és kartácsot fog kiáltani, de aztán esomagoltatni fog és utánunk jön, ahova mondani fogjuk. De szólj, hol találhat meg bennünket?

— A „Bristol”-szállóban fogunk lakni.

— Voltál te már ott?

— Még nem, de tudom, hogy ilyen szálloda van a londoni belvárosban. Nem jó lenne, ha sürgönyöznél atyádnak?

Tekla gondolkodott.

— Szívesen megtenném, de azt hiszem, egy rövid sürgönynek nem lenne semmi foganatja.

(Folyt. köv.)

Szalónát, disznósirt, háziszappant

minden mennyiségben azonnali készpénz fizetés mellett vásárolunk, akinek eladó van, az jelentkezék

IRITZ MÁRTON FIAI
vaskereskedésében, Fótér.

920 sz.
t. k. 1915.

Kiadó földek

közel a városhoz !

Hagymának, szabadgyökérnek, dinnyének, lucernának. Tudakozódni lehet: Iritz Samuel özv. cégnél.

Zsákoló munkásokat

felvesz a Zeitler gőzmalom Részvénytársaság.

Hirdetés.

A makói izraelita hitközség előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a husvéti kenyérre szóló utalványok délelőtt 8 - 11-ig adatnak ki a hitközség jegyzői irodájában és a husvéti kenyér Brichta Rudolf vállalkozónál átvehető.

Hogyan leszünk 100 esztendősek ?

Válasz:

Igyék naponta 1—2 palack **Szent István duplamalata sört.**

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van: idegesség, étvágyhiány, vérszegénység, álmatlanság, gyomor bajoknál igen ajánlatos lábbadozó betegeknek, szoptató nőknek is.

Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. — Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben. Eredeti gyári palackoltásban kapható: Iritz Samuel özvegye cégnél, Makón.

Hirdetmény.

Kevermes községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t-cikk értelmében elkészítettén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehervételet átvételének az 1886: XXIX. t-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1915. évi október hó 7 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik szemálynak, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1915. évi október hó 7 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1915. évi október hó 7. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A battonyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1915. március hó 14.

Heintz Géza s. k. kir. járásbíró.
A kiadmány hitelül:
Milhofer Lajos
telekkönyvvezető.

ORVOSOK

Igazolják, mint legítimább köhögés elleni szert a:

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
a „3 fenyővel“.

Milliók használják

Köhögés

rekedség, elnyálkásodás, hurut, számarhurut ellen és különösen meghűlés ellen, mely miatt minden hársosnak nélkülözhetetlen. 600 orvosi és más egyén igazolja a biztos sikerét ezen étvágygerjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Makulatur-

papir kapható kisebb és nagyobb mennyiségben kiadó hivatalunkban.

Pléh-pánt

kapható a „Makói Független Ujság“ nyomdájában.

Minden

ragályos betegségnél fontos szerepet játszik a fertőtlenítés, mert vele emberi számitás szerint a betegség terjedését meg lehet akadályozni. Ezért kötelessége a gondos családapának, hogy otthonában fertőtlenítőszerrel (pl. 1 üveg Lysoformot) tartson készletben. De nem elég, hogy az

ember

megvegye a Lysoformot, érdeklődni is kell annak használati módja iránt, el kell olvasni a posztan a minden üveghoz mellékelte használati utasítást és ki kell próbálni a lysoformot a háztartásban, meg kell győződni annak hasznáról. — Aki csak megvásárolja az üveg

Lysoformot

és aztán addig vár, míg egyik családtag ragályos betegséget kap, az éppen oly szellemes, mint az a bizonyos gazdag ember, ki télen addig várt a befűtéssei, míg valakije meg nem fagyott. Most mindentféle sok ragályos betegség lappang, például himlő, tifusz, kolera, vérhas stb. tehát ilyenkor

használ

igazán a fertőtlenítés. Tanuljunk meg mindnyájan fertőtleníteni miként az Egészség és Fertőtlenítés című könyvben érdekesen meg van írva. Aki e könyvet ingyen és bérmentve óhajtja, az kérje rögtön

**Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyárából
Ujpesten.**